

ÖĞRETMEN ADAYLARININ KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİ, KAYNAŞTIRMA ÖĞRETMENİ VE KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Öğr. Gör. Gülşen Altıntaş
Celal Bayar Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları Anabilim Dalı
Manisa
gulsencbu@gmail.com

Öğr. Gör. Öznur Baykan
Celal Bayar Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Programları Anabilim Dalı
Manisa
oznur.baykan@cbu.edu.tr

Emine Kahraman
eminekahraman07@gmail.com

S. Uğur Altıntaş
Cumhuriyet İlkokulu
Manisa
ugur45tr@mynetm.com

Özet

Bu çalışma 2013-2014 öğretim yılında 4. sınıf öğrencileri arasında toplam 110 sınıf öğretmeni adayının katılımıyla Kaynaştırma Eğitimi dersinde kaynaştırma eğitime, kaynaştırma öğretmene ve kaynaştırma öğrencisine ilişkin metaforik algıları incelenmiştir. Çalışmada öğretmen adaylarının kavramlara ilişkin bitki metaforları yapmaları istenmiştir. Öğretmen adayları kavramlara ilişkin 83 bitki metaforu geliştirmiştir. Metaforlar; 1) Çiçeksiz Damarsız Bitkiler 2) Çiçeksiz Damarlı Bitkiler 3) Çiçekli Açık Tohumlu Bitkiler 4) Çiçekli Tek Çenekli Bitkiler 5) Çiçekli Çift Çenekli Bitkiler 6) Çok Yönlü Bitki Metaforları olarak 6 kategoriye ayrılmıştır. Araştırmada içerik analizi tekniği kullanılmış ele alınan veriler sayısallaştırılarak nicel yöntemle analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının cinsiyeti, mezun olduğu lise ve öğrenim zamanına (I. Öğretim- II. Öğretim) göre veriler değerlendirilmiştir. Temalar arasında öğretmen adaylarını kaynaştırma eğitime, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisine ilişkin farklılıklar olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Metafor, Kaynaştırma Eğitimi, Kaynaştırma Öğrencisi, Kaynaştırma Öğretmeni.

THE METAPHORS DEVELOPED BY PRESERVICE TEACHERS FOR THE CONCEPTS IN “ INCLUSIVE EDUCATION, INCLUSIVE TEACHER AND INCLUSIVE STUDENT “

Abstract

In this research, preservice teachers for “ inclusive education, inclusive teacher and inclusive student” were examined on the concepts developed metaphors. Working group of the 2013-2014 academic year Celal Bayar University Education Faculty 4th grade students who constitute 110 students. The students were asked for developing metaphors eighty three concepts by completing the sentences such as; “the inclusive education is like....., because ..... ; the inclusive teacher is like....., because .....; the inclusive student is like....., because .....” Metaphors were categorised and analyzed according to the classification of the plants: 1) Veinless flowerless plants, 2) Veined Flowerless Plants 3) Floral Light Seed Plants 4) Floral Monocotyledonous Plants 5) Floral Dicotyledonous Plants 6) Versatile Plants . In the study, content analysis technique was used and the data were analyzed with quantitative method. The metaphors, the students developed for the concepts, were analyzed and interpreted considering their gender.

Key Words: Metaphor, Inclusive Education, Preservice Teachers.

GİRİŞ

Kaynaştırma (mainstreaming / inclusion) aslında felsefik görüş hareketi olarak adlandırılabilir. Bu görüş ya da felsefe; farklılıkları, farklılıkları ile birlikte bireyleri (öğrencileri, aileleri, profesyonelleri) bir araya getirmeyi hedefler. Eğitim-öğretim bağlamında ise güçlü ve zayıf yönleri göz önüne alındığı bir bağlamda tüm öğrencilerin birlikte eğitim alabileceği anlamına gelmektedir. Güçlü ve zayıf yönlerin göz önüne alınması demek gerektiğinde öğrencilerin ve öğretmenlerin destek özel eğitim hizmetlerinden yararlanması, programda ve fiziksel ortamda uyarlamalar yapması demektir. Kaynaştırma (Kırcalı, 1992)'e göre, özel gereksinimli öğrencilere ve sınıf öğretmenlerine gerekli destek hizmetlerin sağlanması koşuluyla, bu öğrencilerin tam ya da yarı zamanlı olarak akranlarıyla birlikte genel eğitim sınıflarında eğitim alması olarak tanımlanmaktadır.

573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'den sonra Ocak 2000'de yürürlüğe konulan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ise, kaynaştırmayla ilgili daha açık ifadeler ve uygulamaya yönelik hükümlere yer verilmiştir. Yönetmelikte (Madde 67) kaynaştırmanın tanımı 'Kaynaştırma; özel eğitim gerektiren bireylerin, yetersizliği olmayan akranları ile birlikte eğitim ve öğretimlerini resmi ve özel okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan, destek eğitim hizmetlerinin sağlandığı özel eğitim uygulamalarıdır.' şeklinde yer almıştır. Ayrıca yönetmelik kaynaştırmanın uygulanma ilkelerini (Madde 68) de şu şekilde belirlemiştir.

- Özel eğitim gerektiren her bireyin akranları ile birlikte aynı kurumda eğitim görme hakkı vardır.
- Hizmetler bireylerin yetersizliğine göre değil, bireylerin eğitim gereksinimlerine göre planlanır
- Hizmetler okul merkezli olur
- Karar verme süreci aile-okul-eğitsel tanılama, izleme ve değerlendirme ekibi dayanışmasına dayalı olarak gerçekleşir.
- Bütün bireyler öğrenebilir ve öğretilebilir.
- Kaynaştırma, bir program dahilinde verilen bir özel eğitim uygulamasıdır.

Salend'e göre (2008) etkili kaynaştırma uygulamalarının birtakım ilkeleri bulunmaktadır. Bu ilkeler; bütün öğrenciler ve eşit erişim, bireysel farklılıklar, farklılaştırılmış ya da eğitim-öğretimde uyarlamalardır. Eğitim Reformu Girişimi (2011)'e göre Türkiye'de kaynaştırmayla ilgili yasa ve yönetmeliklere ve kaynaştırma öğrencisi sayısının giderek artmasına rağmen, yapılan araştırmalar uygulamada sorunlar yaşandığına işaret ediyor. Kaynaştırma sınıflarda yoğun olarak uygulanmasına karşın, kaynaştırmanın başarısında rol sahibi olan tüm unsurların ciddi olarak bilgi eksikliği bulunmaktadır. Gerek hizmet öncesi gerekse hizmet-içi çalışmalarla kaynaştırmada rol sahibi bireylerin kaynaştırma, özel gereksinimli bireyler ve özel eğitim hakkında bilgilendirmeleri gerekmektedir. Kaynaştırma uygulamalarının yararlarına ilişkin özellikle gelişmiş ülkelerde pek çok bilimsel çalışma bulunmaktadır. Özel eğitime gereksinimi olan ilköğretim kaynaştırma öğrencileri bağlamında yapılan çalışmalar incelendiğinde kaynaştırmanın özellikle hafif düzeyde yetersizliği olan öğrencilerin akademik becerilerini (örn., matematik ve okuma becerileri, standart test puanları, bireyselleştirilmiş eğitim planı amaçlarına ulaşma, vb.) ve sosyal davranışlarını (örn., akademik etkinlikte ilgi olma davranışı, öğrenme motivasyonu, okula ve öğrenmeye olumlu tutum, vb.) olumlu etkilediğine ilişkin bulgular bulunmaktadır. Bu çalışmaların aksine bazı çalışmalar ise kaynaştırma programlarında özel gereksinimli öğrencilerin akademik gereksinimlerinin karşılanmadığını ve dolayısı ile kaynaştırmanın etkililiğini tartışmaktadır. Yapılan çalışmalar kaynaştırma uygulamalarının sınıftaki normal gelişim gösteren öğrencilerin akademik becerileri ve sosyal davranışları üzerinde de etkili olduğunu, öğretmenlerin ise farklı tutumlara ve reaksiyonlara sahip olduğunu göstermektedir. Çalışmalardaki önemli nokta kaynaştırma uygulamalarının etkili kaynaştırma ilkeleri temelinde gerçekleştirilmesi olarak vurgulanmaktadır.

Son yıllarda birçok alanda kullanılan metaforlar; kişilerin olgu ve olaylara karşı oluşturdukları yansımaları farklı kavramlarla ifade etme aracı olarak kullanılmıştır. Metaforlar olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biridir (Saban, 2004). Metaforlar insanların dünya ve gerçeklik üzerine olan düşüncelerini biçimlendiren yapılar olarak görülmektedir. Metaforlar günlük hayattaki muğlak kavramların somut olarak daha anlamlı biçimde yapılandırılmasını sağlar ve bu süreçte güçlü zihinsel model rolü oynarlar (Örücü, 2012). Metafor kullanımı, bireylerin bilinmeyenle bilinenle ilişkilendirerek, kavramlar arasında yeni bağlantılar kurmaya çalışmasıyla bireylerde yaratıcılığı

geliştirmektedir (Aydoğdu, 2008). Özellikle zor kavram ve terimlerin öğrenimi sürecinde, soyut kavramların somutlaştırılmasında ve görselleştirmesinde metaforlar son derece önemlidir. Bireylerin dünyalarını anlamlandırma ve yapılandırılmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme aracı olmasının etkisi büyüktür (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metaforların eğitim alanında kullanılmasının birçok yararı vardır. Metaforlarla ilgili eğitim alanında yapılan araştırmalara bakılacak olursa; ortaöğretim öğrencilerinin internet kavramına ilişkin metafor algıları (Şahin ve Baturay, 2013); metaforlar çalışmaları öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin sahip oldukları algıları (Saban, Koçbeker, Saban, 2006; Saban, 2004; Cerit, 2008); kültür ve öğretmen metaforları (Çelikten, 2005); sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Geçit ve Gençler, 2010); ilköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik algıları (Güven ve İleri, 2006); öğretmen adaylarının coğrafya kavramına yönelik algıları (Öztürk, 2007); öğretmen adaylarının öğrenci kavramına yönelik algıları (Saban, 2009); öğretmen adaylarının matematik öğretmeni kavramına yönelik algıları (Güler, Öçal ve Akgün, 2011); matematik öğretmeni adaylarının matematik kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar (Güler, Akgün ve Öçal, Doruk, 2012); öğretmen adaylarının fen bilgisi ve fen bilgisi öğretmeni kavramına yönelik algıları (Altıntaş, Kahraman, Ülger ve Altıntaş, 2013), 6.sınıf öğrencilerinin 'Maddenin Tanecikli Yapısı' ünitesi kavramlarına ilişkin metaforik algıları (Altıntaş, Kahraman, Ülger ve Altıntaş, 2014); Gültekin (2013) tarafından yürütülen bir çalışmada ilköğretim öğretmen adaylarının eğitim programına yükledikleri metaforlar incelenmiştir. Aykaç ve Çelik (2011)'in öğretmen ve öğretmen adaylarının ve Taşdemir ve Taşdemir (2011)'in öğretmenlerin üzerinde yaptıkları çalışmalarda, ilköğretim okullarında uygulanan ilköğretim programlarına yönelik hem öğretmenlerin hem de öğretmen adaylarının metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Celal Bayar üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde okuyan 'İlköğretimde Kaynaştırma' dersini alan sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri metafor aracılığı ile ortaya koymaktır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin üretmiş oldukları metaforları nelerdir?
2. Üretilen metaforlar bitkilerin sınıflandırılması dikkate alındığında 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına yönelik metaforları hangi gruplar altında toplanabilir?
3. Temalar arasında öğretmen adaylarının cinsiyeti, öğrenim durumu (birinci öğretim - ikinci öğretim) ve öğrenim gördüğü lise düzeyi bakımından farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Çalışmanın Modeli

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden 'Olgubilim (Fenomenoloji)' araştırması olarak desenlenmiştir. Olgubilim araştırmalarında veri kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek veya yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır. Bize tümüyle yabancı olmayan, aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim uygun bir araştırma zeminini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Fenomenoloji tanımlayıcı bir araştırmadır. Bu bağlamda genelleme yapmak değil, olguları tanımlamak önemlidir (Akturan ve Esen, 2008).

Öğretmen adaylarının kavramlara yönelik metafora ilişkin elde edilen verilerin çözümlenmesinde 'içerik analizi' tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, elde edilen ham verilerin anlamlandırılarak belirli bir çerçeve oluşturulması ve beliren durum netlik kazandıktan sonra düzenlenerek kod ve kategorilerin ortaya çıkarak somutlaşmasını sağlamaktadır (Patton, 2002).

Çalışma Gurubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılında, Celal Bayar üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Sınıf öğretmenliğinde okuyan 'İlköğretimde Kaynaştırma' dersini alan 4.sınıf öğretmen adayları arasında 110 sınıf öğretmeni adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 74 (% 67.3)'i kız, 36 (% 32.7)'si ise erkektir. Katılımcıların öğrenim durumlarına göre dağılımları 46 (% 67.3)'ü birinci öğretim, 64 (% 58.2)'si ikinci öğretim ders almaktadır. Öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü lise düzeylerine göre dağılımı

63 (% 57.3)'ü Anadolu Lisesi, 42 (% 38.2)'si Düz (Genel) lisesi, 1 (% 0.9)'u Çok Programlı Lisesi ve 4 (% 3.6)'sı Anadolu Öğretmen Lisesinde eğitim almışlardır.

Verilerin Toplanması

Sınıf öğretmen adaylarının 'İlköğretimde Kaynaştırma' ya yönelik algılarını ortaya çıkarmak amacıyla 'kaynaştırma eğitimi ...gibidir; çünkü ...', 'kaynaştırma öğretmeni ... gibidir; çünkü ...' ve 'kaynaştırma öğrencisi ...gibidir; çünkü ...' şeklinde verilen ifadeleri 40 dakikalık bir sürede tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilerden metafor oluştururken kavramlara ilişkin bitki metaforları yapmaları istenmiştir. Metaforun bir araştırma aracı olarak kullanıldığı çalışmalarda 'gibi' kavramı genellikle 'metaforun konusu' ile 'metaforun kaynağı' arasındaki bağı daha açık bir şekilde çağrıştırmak için kullanılır (Saban, 2009). Araştırmada 'çünkü' kavramına da yer verilerek katılımcıların kendi metaforları için bir gerekçe veya mantıksal dayanak sunmaları istenmiştir (Saban, 2008).

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Bu çalışmada, verilerin değerlendirilmesinde 'içerik analizi' tekniği kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının verileri incelenmiş ve her veri numaralandırılarak spss paket programına aktarılmıştır. Öğretmen adaylarının her birine numaralar verilmiş ve örneğin 1.öğretmen adayı (Ö-1) şeklinde gösterilmiştir. Eğer katılımcılar ürettikleri metaforlar mantıklı bir gerekçe sunmadılarsa bu metaforlar dikkate alınmamıştır. Her bir metaforun nedeni ayrı ayrı incelenerek kategoriler ve temalar meydana getirilmiştir. Çalışmada yapılan bitki metaforları bitkiler aleminin sınıflandırılması dikkate alınarak kategoriler oluşturulmuştur. Metaforlar; 1) Çiçeksiz Damarsız Bitkiler 2) Çiçeksiz Damarlı Bitkiler 3) Çiçekli Açık Tohumlu Bitkiler 4) Çiçekli Tek Çenekli Bitkiler 5) Çiçekli Çift Çenekli Bitkiler 6) Çok Yönlü Bitki Metaforları olarak 6 kategoriye ayrılmıştır. Metaforlar ayrıca; 1) Çiçek, 2) Ot, 3) Meyve, 4) Ağaç olarak 4 temaya ayrılmıştır. Daha sonra oluşturulan metaforlar kendi kategoriler ve temalar arasında değerlendirilmiştir. Veriler SPSS istatistik programına aktarılarak temalar doğrultusunda frekans ve yüzde dağılımları alınmıştır. Böylece öğretmen adaylarının kategorilerine ilişkin öğrencilerin cinsiyeti, öğrenim durumu (birinci öğretim - ikinci öğretim) ve öğrenim gördüğü lise düzeyi bakımından analiz edilip yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde oluşturulan metaforlar kategorilere göre gruplandırılmış ve tablolar halinde verilip, katılımcıların özgün ifadeleri ile desteklenmiştir. Öğretmen adaylarının bütün kavramlara ilişkin 83 çeşit bitki metafor oluştururken; 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin 45 çeşit, 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin 40 çeşit ve 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin 34 çeşit metafor oluşturmuşlardır. Öğretmen adaylarının yapmış oldukları metaforlar sadece 'kaynaştırma eğitime' ilişkin; 'soğan, sarımsak, fesleğen, salon çiçeği, zeytin, meyve ağacı, elma ağacı, ısırgan otu, sararmış ot, kayısı ağacı, erik ağacı, nar ağacı, tütün, kivi, suda yetişen çiçek, nilüfer, liken, mine çiçeği', sadece 'kaynaştırma öğretmene' ilişkin; 'nane, asma, ceviz, keçi boynuzu, ıspanak, vişne, yosun, gelincik, patates, söğüt ağacı, hurma, günebakan bitkisi, muşmula, solmuş gül, leylak, portakal, meşe palamudu, melisa', sadece 'kaynaştırma öğrencisine' ilişkin; 'tomurcuk, mor menekşe, turuncgil, fasulye, kakao, küstüm otu, haşhaş, çölde yetişen çiçek, yıldız çiçeği, beyaz gül, tohum, begonya, çiçekli bitki, karpuz, fındık, başak', 'kaynaştırma eğitimi - kaynaştırma öğretmene' ilişkin; 'dikenli gül, bambu, çınar ağacı, ağaç, reyhan, çörek otu, çam ağacı, buğday, çay, karanfil, enginar', 'kaynaştırma eğitimi - kaynaştırma öğrencisine' ilişkin; 'lale, üzüm, çiçek, çimen, menekşe, fidan, gelincik', 'kaynaştırma öğretmeni - kaynaştırma öğrencisine' ilişkin; 'badem, kavak ağacı', her üç kavrama ilişkin; 'yonca, papatya, gül, sarmaşık, kardelen, kaktüs, çilek, orkide, ayçiçeği' metaforları oluşturulmuştur.

Tablo 1: 'Kaynaştırma Eğitimi, Kaynaştırma Öğretmeni, Kaynaştırma Öğrencisine' Kavramlarına İlişkin Kategorilerin Frekans Ve Yüzdesi

Kategoriler	Kaynaştırma Eğitimi		Kaynaştırma Öğretmeni		Kaynaştırma Öğrencisi	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Metafor Yok	7	6,4	24	21,8	14	12,7
Çiçeksiz Damarsız Bitkiler	1	,9	1	,9	1	,9
Çiçeksiz Damarlı Bitkiler	4	3,6	0	0	0	0

Çiçekli Açık Tohumlu Bitkiler	1	,9	2	1,8	0	0
Çiçekli Tek Çenekli Bitkiler	17	15,5	8	7,3	13	11,8
Çiçekli Çift Çenekli Bitkiler	68	61,8	69	62,7	63	57,3
Çok Yönlü Metaforlar	12	10,9	6	5,5	19	17,3
Toplam	110	100,0	110	100,0	110	100,0

Tablo 1 incelendiğinde örnekleme oluşturan 110 öğretmen adayının 'kaynaştırma eğitimi' 68 (% 61.8), 'kaynaştırma öğretmeni' 69 (62.7) ve 'kaynaştırma öğrencisi' 63 (57.3) oranlarıyla en çok çiçekli çift çenekli kategorisinde metafor oluşturulmuştur. 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin bütün kategorilerde metafor oluşturulurken, 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin çiçeksiz damarsız bitkiler kategorisi ve 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin çiçeksiz damarsız bitkiler, çiçekli açık tohumlu bitkiler kategorilerinde öğretmen adayları metafor oluşturmamışlardır. Öğretmen adayları içerisinde 'kaynaştırma eğitimi' 7 (% 6.4), 'kaynaştırma öğretmeni' 24 (21.8) ve 'kaynaştırma öğrencisi' 14 (12.7) oranında metafor oluşturulmamıştır.

Tablo 2: 'Kaynaştırma Eğitimi, Kaynaştırma Öğretmeni, Kaynaştırma Öğrencisine' Kavramlarına İlişkin Temaların Frekans Ve Yüzdesi

Temalar	Kaynaştırma Eğitimi		Kaynaştırma Öğretmeni		Kaynaştırma Öğrencisi	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Metafor Yok	7	6,4	24	21,8	14	12,7
Çiçek	44	40,0	23	20,9	57	51,8
Ot	34	30,9	28	25,5	16	14,5
Meyve	7	6,4	11	10,0	16	14,5
Ağaç	18	16,4	24	21,8	7	6,4
Toplam	110	100,0	110	100,0	110	100,0

Tablo 2'de oluşturulan temalar dikkate alındığında 110 öğretmen adayının 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin en çok 44 (% 40.0) çiçek teması ve en az 7 (% 6.4) oranıyla meyve teması, 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin en çok 28 (25.5) ot teması ve en az 11 (% 10.0) oranıyla meyve teması, 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin en çok 57 (51.8) çiçek teması ve en az 7 (% 6.5) oranıyla ağaç teması çerçevesinde metafor oluşturulmuştur.

Tablo 3: 'Kaynaştırma Eğitimi, Kaynaştırma Öğretmeni, Kaynaştırma Öğrencisine' Kavramlarına İlişkin Cinsiyet Ve Temaların Frekansı

KAVRAMLAR	CİNSİYET	TEMALAR					Toplam
		Metafor Yok	Çiçek Fr.	Ot Fr.	Meyve Fr.	Ağaç Fr.	
		Fr.					
Kaynaştırma Eğitimi	Kız	1	33	24	4	12	74
	Erkek	6	11	10	3	6	36
Kaynaştırma Öğretmeni	Kız	17	17	21	9	10	74
	Erkek	7	6	7	2	14	36
Kaynaştırma Öğrencisi	Kız	9	41	13	6	5	74
	Erkek	5	16	3	10	2	36
Toplam		45	124	78	34	49	330

Tablo 3'de 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin yapılan metaforlar sonucu oluşturulan temalara ilişkin cinsiyet frekansları verilmiştir. Toplamda kavramlara ilişkin (330) metafor yapılmış; (45) metafor yapılmamış, (124) çiçek teması, (78) ot teması, (34) meyve teması ve (49) ağaç teması oluşturulmuştur. Kavramlara ilişkin (74) kız öğretmen adayı, (36) erkek öğretmen adayı metafor oluşturmuştur. Kız öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin en çok (33) çiçek teması ve en az (4) ağaç temasında; 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin en çok (21) ot teması ve en az (9) meyve temasında; 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin en çok (41) çiçek teması ve en az (5) ağaç temasında

yapmışlardır. Erkek öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin en çok (11) çiçek teması ve en az (3) meyve temasında; 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin en çok (14) ağaç teması ve en az (2) meyve temasında; 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin en çok (16) çiçek teması ve en az (2) ağaç temasında yapmışlardır.

Tablo 4: 'Kaynaştırma Eğitimi, Kaynaştırma Öğretmeni, Kaynaştırma Öğrencisine' Kavramlarına İlişkin Öğrenim Durumu Ve Temaların Frekansı

KAVRAMLAR	ÖĞRENİM DURUMU	TEMALAR					Toplam
		Metafor Yok Fr.	Çiçek Fr.	Ot Fr.	Meyve Fr.	Ağaç Fr.	
Kaynaştırma Eğitimi	1.Öğretim	2	22	14	2	6	46
	2. Öğretim	5	22	20	5	12	64
Kaynaştırma Öğretmeni	1.Öğretim	12	11	10	5	8	46
	2. Öğretim	12	12	18	6	16	64
Kaynaştırma Öğrencisi	1.Öğretim	9	23	6	6	2	46
	2. Öğretim	5	34	10	10	5	64
Toplam		45	124	78	34	49	330

Tablo 4'de 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin yapılan metaforlar sonucu oluşturulan temalara ilişkin öğrenim durumu frekansları verilmiştir. Toplamda kavramlara ilişkin (330) metafor yapılmış; (45) metafor yapılmamış, (124) çiçek teması, (78) ot teması, (34) meyve teması ve (49) ağaç teması oluşturulmuştur. Kavramlara ilişkin (46) 1.öğretim öğretmen adayı, (64) 2.öğretim öğretmen adayı metafor oluşturmuştur. 1.öğretim öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin en çok (22) çiçek teması ve en az (2) meyve temasında; 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin en çok (11) çiçek teması ve en az (5) meyve temasında; 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin en çok (23) çiçek teması ve en az (2) ağaç temasında yapmışlardır. 2.öğretim öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin en çok (22) çiçek teması ve en az (5) meyve temasında; 'kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin en çok (18) ot teması ve en az (6) meyve temasında; 'kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin en çok (34) çiçek teması ve en az (5) ağaç temasında yapmışlardır.

Tablo-5: 'Kaynaştırma Eğitimi, Kaynaştırma Öğretmeni, Kaynaştırma Öğrencisine' Kavramlarına İlişkin Lise Düzeyi Ve Temaların Frekansı

KAVRAMLAR	LİSE DÜZEYİ	TEMALAR					Toplam
		Metafor Yok Fr.	Çiçek Fr.	Ot Fr.	Meyve Fr.	Ağaç Fr.	
Kaynaştırma Eğitimi	Anadolu Lisesi	5	24	21	6	7	63
	Düz (Genel)	1	19	12	1	9	42
	Çok Programlı	0	0	0	0	1	1
	Anadolu Öğretmen	1	1	1	0	1	4
Kaynaştırma Öğretmeni	Anadolu Lisesi	15	8	16	7	17	63
	Düz (Genel)	9	13	10	3	7	42
	Çok Programlı	0	0	1	0	0	1
	Anadolu Öğretmen	0	2	1	1	0	4
Kaynaştırma Öğrencisi	Anadolu Lisesi	8	30	12	10	3	63
	Düz (Genel)	6	22	4	6	4	42
	Çok Programlı	0	1	0	0	0	1
	Anadolu Öğretmen	0	4	0	0	0	4
Toplam		45	124	78	34	49	330

Tablo 5'de 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin yapılan metaforlar sonucu oluşturulan temalara ilişkin öğrenim almış olduğu lise düzeyi frekansları verilmiştir. Toplamda kavramlara ilişkin (330) metafor yapılmış; (45) metafor yapılmamış, (124) çiçek teması, (78) ot teması, (34) meyve teması ve (49) ağaç teması oluşturulmuştur. Kavramlara ilişkin (63) Anadolu Lisesi, (42) Düz

(Genel) Lise, (1) Çok Programlı Lise ve (4) Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrenim almış olan öğretmen adayları metafor oluşturmuştur. 'Kaynaştırma eğitimi' kavramına ilişkin öğretmen adaylarının Anadolu Lisesinde en çok (24) çiçek teması ve en az (6) meyve temasında; Düz (Genel) Lisesinde en çok (19) çiçek teması ve en az (1) meyve temasında; Çok Programlı Lisesinde sadece (1) ağaç temasında; Anadolu Öğretmen Lisesinde sadece (1) defa çiçek, ot ve ağaç temalarında metafor oluşturulmuştur. 'Kaynaştırma öğretmeni' kavramına ilişkin öğretmen adaylarının Anadolu Lisesinde en çok (17) ağaç teması ve en az (7) meyve temasında; Düz (Genel) Lisesinde en çok (13) çiçek teması ve en az (3) meyve temasında; Çok Programlı Lisesinde sadece (1) ot temasında; Anadolu Öğretmen Lisesinde sadece (2) defa çiçek ve (1) kez ot ve meyve temalarında metafor oluşturulmuştur. 'Kaynaştırma öğrencisi' kavramına ilişkin öğretmen adaylarının Anadolu Lisesinde en çok (30) çiçek teması ve en az (3) ağaç temasında; Düz (Genel) Lisesinde en çok (22) çiçek teması ve en az (4)'er defa ot ve ağaç temasında; Çok Programlı Lisesinde sadece (1) çiçek temasında; Anadolu Öğretmen Lisesinde sadece (4) defa çiçek temasında metafor oluşturulmuştur.

Tablolarda bulunan 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin öğretmen adaylarının yapmış oldukları bazı özgün metaforlar ve yüklenen anlamlar şöyledir:

Kaynaştırma eğitimi soğan gibidir, çünkü her derde devadır. (Ö-2)

Kaynaştırma eğitimi çilek gibidir, çünkü çilek hassas bir bakım gerekmekte ve meyvesini zamanında tüketilmesi gerekir. (Ö-15)

Kaynaştırma eğitimi ısırgan otu gibidir, çünkü bakıldığında toplanması bir nevi uğraştırır, çok zordur fakat özünde çok sağlık için gerekli bir bitkidir. (Ö-43)

Kaynaştırma eğitimi bambu gibidir, çünkü bambu ağacı için çok uzun bir süre beklemek gerekir, aynı şekilde kaynaştırma eğitiminden istenilen verimin alınabilmesi için sabırla uzun süre çalışmak gerekir. (Ö-73)

Kaynaştırma eğitimi fesleğen gibidir, çünkü bu bitki dokununca o güzel kokusunu etrafa yayar. (Ö-92)

Kaynaştırma eğitimi erik ağacı gibidir, çünkü daha olmamışken, hamken çok ekşidir, olduktan sonra gerçek tadı ortaya çıkar. (Ö-105)

Kaynaştırma eğitimi gül gibidir, çünkü bütün içinden herhangi bir farklılığıyla diğerlerinden ayrılır. (Ö-99)

Kaynaştırma eğitimi sarmaşık gibidir, çünkü herkes işbirliği içinde sıkı sıkıya bağlı olmalı (aile, okul, öğretmen, öğrenci). (Ö-27)

Kaynaştırma öğretmeni çınar ağacı gibidir, çünkü çınar ağacı uludur, etrafında çok yer kaplar, çevresine güzellikler saçıp sahip çıkar. (Ö-90)

Kaynaştırma öğretmeni meşe gibidir, çünkü meşenin kökleri sağlamdır, toprağı kucaklar. (Ö-100)

Kaynaştırma öğretmeni ağaç gibidir, çünkü ağaç bazı bitkilerin dayanağı olabilir. (Ö-109)

Kaynaştırma öğretmeni papatya gibidir, çünkü iyi niyetli, saf bir şekilde papatyanın öbeği olmalıdır. (Ö-31)

Kaynaştırma öğretmeni gül gibidir, çünkü gülden açılınca kokusu yayılır, öğretilirken konuştukça bilgiler verir. (Ö-37)

Kaynaştırma öğretmeni sarmaşık gibidir, çünkü öğretmenin kaynaştırma öğrencisini her anlamda sarıp sarmalaması ve ona büyük destek olması gerekir. (Ö-40)

Kaynaştırma öğretmeni çörek otu gibidir, çünkü sadece ölüme çaresi yoktur. (Ö-44)

Kaynaştırma öğretmeni buğday gibidir, çünkü en önemli, olmazsa olmaz unsurlardan biridir. (Ö-73)

Kaynaştırma öğretmeni çam gibidir, çünkü kökleri sağlam ve derine atmalıdır ki bütün öğrencilerin gereksinimini karşılayabilmeli ve bu sayede dallarını yükseklerle çıkarabilmelidir. (Ö-80)

Kaynaştırma öğrencisi gül gibidir, çünkü kırılğan, bakıma muhtaç, sevimli, her ortamda bulunan, hediyeye gibi olan. (Ö-2)

Kaynaştırma öğrencisi orkide gibidir, çünkü her zaman her yerde elimize geçen bir çiçek değildir, tıpkı kaynaştırma öğrencisi gibi. (Ö-21)

Kaynaştırma öğrencisi küstüm çiçeği gibidir, çünkü kaynaştırma öğrencisine gerekli önem verilmezse tıpkı yaprağına dokunulan bir bitki gibi hayata küsebilir. (Ö-24)

Kaynaştırma öğrencisi sarmaşık gibidir, çünkü sarmaşıklar iyi sulanır güneş görürse bulunduğu yeri sarar sarmalar tıpkı kaynaştırma öğrencisine ilgi gösterildikçe toplumla bütünleştiği gibi. (Ö-33)

Kaynaştırma öğrencisi kaktüs gibidir, çünkü iğneleri vardır, ona ulaşmak güçtür ancak çaba gerektirir. (Ö-42)

Kaynaştırma öğrencisi ayçiçeği gibidir, çünkü öğretmenine doğru yönelip ondan ışık bekler. (Ö-88)

Kaynaştırma öğrencisi gelincik gibidir, çünkü güzel fakat hassas ve çabuk solan. (Ö-108)

Kaynaştırma öğrencisi kardelen gibidir, çünkü ender bulunur ve bir o kadar değerlidir. (Ö-39)

Kaynaştırma öğrencisi çilek gibidir, çünkü bakımı zordur ancak tadı, kokusu güzeldir. (Ö-80)

Kaynaştırma öğrencisi lale gibidir, çünkü çok narindir, ilgiye ihtiyacı vardır, empatiye ihtiyacı vardır. (Ö-102)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada Celal Bayar üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde okuyan 'İlköğretimde Kaynaştırma' dersini alan Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının 'kaynaştırma eğitimi, kaynaştırma öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi' kavramlarına ilişkin bitki metafor yapmaları istenmiştir. Metaforlar, bir kavramı tanımlamak için diğer kavramlara ilişkin benzerlikler kurarak tanımlama da kullanılabilir. İnsanlar, algılama ve kelime hazineleri sınırlı olduğundan, bir kavramı anlayabilmek için, başka kavramlarla kıyaslamalar yapmak zorunda kalmaktadır (Clarcken, 1997). Bayraktaroğlu, Kutani, Tunç (2011)'un lisans öğrencileri arasında yaptıkları bir çalışmada insan kaynakları yönetimi olgusuna ilişkin algılarını bitki ve hayvan metaforları kullanarak belirlemişlerdir. Bu amaçla metaforlar sınıflandırılmış ve en sık kullanılan 'bambu' metaforu olarak belirtilmiştir.

Kaynaştırma eğitimine ilişkin alan yazında Sadioğlu, Bilgin, Batu ve Oksal (2013)'in çalışmalarında kaynaştırma eğitimi uygulamalarının aksayan yönlerinin belirlenmesinde ve başarının değerlendirmesinde sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin araştırmış, Türkiye'nin 16 farklı ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak kaynaştırma eğitimi yapılan ilköğretim okullarında öğretmenlik yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 23 öğretmenle görüşmelerle sınıf öğretmenlerinin ülkemizdeki kaynaştırma uygulamaları ile ilgili genel olarak olumsuz görüşe sahip olduklarını, bu konuda yetersiz olduklarını, uzman desteği başta olmak üzere pek çok desteğe ihtiyaç duyduklarını, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimleri yetersiz bulduklarını, görev yaptıkları okulların ve sınıfların fiziki koşullarından kaynaklanan sorunlar yaşadıklarını göstermektedir. Sınıf öğretmenleri kaynaştırma uygulamalarının iyileştirilmesi için ayrı eğitim ortamlarının olmasını, nitelikli ve etkili hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesini, yarı zamanlı kaynaştırmayı ve kendilerine materyal desteğinin sağlanmasını önermektedirler. Babaoğlu ve Yılmaz (2010)'ın ilköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde yeterli bilgi ve donanımına sahip olup olmadığını araştırdığı, 40 sınıf öğretmeninden oluşan çalışmalarında; sınıf öğretmenlerinin çoğunun kaynaştırma ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı ve kaynaştırma eğitimi konusunda kendilerini yetersiz gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Gök ve Erba (2011)'nin Okulöncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri ve Önerileri isimli çalışmalarında; kaynaştırma uygulaması yapılmakta olan beş okulöncesi eğitim kurumunda görev yapan ve sınıflarında kaynaştırma öğrencisi bulunan okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin görüşlerini ve önerilerini belirlemektir. Bu araştırmanın bulgularına dayalı olarak, öğretmenlerin kaynaştırma eğitiminin gerekliliği hakkında olumlu görüşlere sahip oldukları ancak sınıflarındaki ve okullarındaki kaynaştırma uygulamalarında genel olarak sorunlar yaşadıkları söylenebilir. Öğretmenler kaynaştırma eğitimi ile ilgili çok az bilgi sahibi olduklarını, bu bilgilerin onlar için yetersiz olduğunu ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili yeterli bilgi sahibi olmamalarının sınıflarındaki kaynaştırma uygulamasında yetersiz kalmalarına ve sorunlar yaşamalarına neden olduğunu belirtmişlerdir. Kaynaştırma uygulamasının özel gereksinimli öğrencilere pek çok yararı olduğunu belirten öğretmenlerin çoğunluğu, görme ve ileri derecede zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin okulöncesi eğitim kurumlarında kaynaştırılmasının uygun olmadığını, diğer özel gereksinimli öğrencilerin öğrenebildiği sürece kaynaştırma eğitimine alınması gerektiğini dile getirmişlerdir. Ayrıca araştırma sonucunda öğretmenler ülkemizde kaynaştırma eğitiminin uygulanabilmesi için çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Bu araştırmaların ışığı doğrultusunda öğretmenlerin ya da yöneticilerin kaynaştırma grubu öğrencileri ile ilgili yeterli donanım ve bilgiye sahip olmadıkları, yetersiz fiziki koşulların ve hizmet-içi eğitim anlamında yetersizliklerinin olduğu, bu bağlamda da olumlu bir bakış açısı geliştiremedikleri görülmektedir.

Çalışmada tablolar incelendiğinde kavramların tamamına ilişkin kategoriler arasında en çok Çift Çenekli Bitkilere ilişkin metafor oluşturulmuş, en az Çiçeksiz Damarsız Bitkilerde metafor oluşturdukları gözlenmiştir. Öğretmen adaylarının, kavramlara ilişkin oluşturulan temalarda en çok çiçek temasında metafor oluşturulmuştur. Temalar arası oranlara göre kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencisi en çok çiçek temasında metafor oluşturulurken, kaynaştırma öğretmeni en çok ot temasında metafor oluşturulmuştur. Bu sonuçlar kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencisi kavramlarını daha çok çiçekli bitkilere, kaynaştırma öğretmeni otlu bitkilere benzetildiği gözlenmiştir.

Kız ve erkek öğrenciler arasında; kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencisi kavramları en çok çiçek temasında metafor oluşturulurken, kaynaştırma öğretmeni kavramı en çok ot temasında metafor yapılmıştır.

Öğrenim durumuna göre; 1.öğretim ve 2.öğretimde öğrenim gören öğretmen adaylarının her ikisi de kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencisi kavramlarına ilişkin en çok çiçek temasında metafor oluşturulurken, kaynaştırma öğretmeni kavramı 1.öğretim öğretmen adayları en çok çiçek temasında oluşturmuş ve 2.öğretim öğretmen adayları en çok ot temasında metafor oluşturmuştur. Genel olarak lise düzeyinde kavramlar incelenirse kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencisi kavramlarına ilişkin bütün liselerde en çok çiçek temasında metafor oluşturulmuştur. Kaynaştırma öğretmeni kavramı ise Anadolu Lisesi ve Çok Programlı Liseler düzeyinde ot temasında oluşturulurken Düz (Genel) Lise ve Anadolu Öğretmen Lisesi düzeyinde çiçek temasında oluşturulmuş ama toplamda bütün liseler genelinde en çok ot temasında metafor oluşturulmuştur.

Öğretmen adayları arasında kaynaştırma eğitimi, ve kaynaştırma öğrencisi kavramları benzer temalarda metafor oluşturulurken kaynaştırma öğretmeni hakkında farklı metafor oluşturmuş; kategorilere göre ise kavramların tamamında benzer kategoride metafor oluşturmuşlardır. Bu sonuçlar göre öğretmen adayları kavramlara ilişkin benzer farkındalık sergilerken; kaynaştırma eğitimi ve kaynaştırma öğrencisi kavramları arasında benzer algılara sahip oldukları, kaynaştırma öğretmene karşı farklı algılara sahip oldukları gözlenmiştir.

Bu çalışmada aynı zamanda öğretmen adaylarının farklı kavramlara ilişkin aynı bitki metaforu yaptıkları gözlenmiştir. Bayraktaroğlu, Kutani, Tunç (2011)'un Daley (2001)'den aktardığına göre aynı kavram için farklı metafor kullanmanın bu kavramların değişik biçimde nasıl görüleceğini anlamada yardımcı olduğunu ve bu metaforların bütün için daha geniş bir anlayış sağlamak yönünde birleştirilebileceklerini ileri sürmüştür.

Not: Bu çalışma 06-08 Kasım 2014 tarihlerinde Antalya'da 22 Ülkenin katılımıyla düzenlenen "3rd World Conference on Educational and Instructional Studies- WCEIS-2014"de bildiri olarak sunulmuş olup, JRET Bilim Kurulu hakemleri tarafından değerlendirilerek bu sayıda yayınlanmasına karar verilmiştir.

KAYNAKÇA

Altıntaş G., Kahraman E., Ülger E. ve Altıntaş S. U. (2013). '*Fen bilgisi' dersi ve 'Fen bilgisi öğretmeni' kavramları üzerine fen bilgisi öğretmeni adaylarının geliştirdikleri metaforlar*. The Fifth International Congress of Educational Research. 6 - 9 June, Çanakkale.

Altıntaş G., Kahraman E., Ülger E. ve Altıntaş S. U. (2014). Fen ve Teknoloji Dersi 'Maddenin Tanecikli Yapısı' ünitesi kavramları üzerine öğrencilerin geliştirdikleri metaforlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3 (3), 20, 2146-9199.

Akturan, U. ve Esen, A.(2008). Fenomenoloji (ss. 83-98), *Nitel Araştırma Yöntemleri*, (Editörler: Baş, T. ve Akturan, U.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim*, 35(171), 100-108.

Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin sahip oldukları okul algıları ile ideal okul algılarının metaforlar (mecazlar) yardımıyla analizi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Aykaç, N. ve Çelik, Ö. (2011). *Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitim programına ilişkin metaforik algılarının karşılaştırılması*. I. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresinde sunulan bildiri, Eskişehir, Türkiye.

Bayraktaroğlu, S.,Kutani, R. Ö. ve Tunç, T. (2011). İnsan kaynakları yönetimi bilişsel düzeyde nasıl algılanıyor? metafora dayalı bir değerlendirme. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7-29, Nisan.

- Babaoğlu, E. ve Yılmaz, Ş. (2010). Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimindeki yeterlilikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18 (2), 345-354.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Clarke, R. H. (1997). Five metaphors for educators. , *American Educational Research Association* .(ERIC Document Reproduction Service No. ED407408).
- Çelikten, M. (2005). *Kültür ve öğretmen metaforları*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi.
- Daley, B. J. (2001). Metaphors for Professional learning. *Advances In Developing Human Resources*, 3(3), 322-332.
- ERG (Eğitim Reformu Girişimi) (2011). Türkiye’de kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimin durumu. İstanbul: Eğitim Reformu Girişimi.
- Geçit, Y. ve Gençer, G. (2010). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize Üniversitesi örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19
- Gök, G. ve Erba, D. (2011). Okulöncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri ve Önerileri. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 3(1), 66-87.
- Güler, G., Öçal, M. F. ve Akgün, L. (2011). Preservice mathematic teachers’ metaphors about mathematic teacher concep. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15, 327-330.
- Güler, G., Akgün, L., Öçal, M. F. ve Doruk M. (2012). Matematik öğretmeni adaylarının matematik kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 2146-9199.
- Gültekin, M. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına yükledikleri metaforlar. *Education*, 38(169).
- Güven, B. ve İleri, S. (2006). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde oluşturdukları metaforlara ilişkin inceleme. XV. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Muğla.
- Kırcaali-İftar, G. (1992). Özel eğitimde kaynaştırma. *Eğitim ve Bilim*, 16, 45-50.
- M.E.B, (2000a). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (23937) Resmi Gazete. 18 Ocak 2000a.
- Örücü, D. (2012). Primary school teachers’ metaphorical perspective towards classroom and classroom management: a comparative case study. *Elementary Education Online*, 11(2), 342-352, 2012.
- Öztürk, Ç. (2007). Sosyal bilgiler, sınıf ve fen bilgisi öğretmen adaylarının ‘coğrafya’ kavramına yönelik metafor durumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8, 2, 55-69.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının ‘öğretmen’ kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 281-326.

Saban, A., Koçbeker, B.N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.

Sadioğlu, Ö., Bilgin, A. ve Batu S. ve Oksal, A. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya İlişkin Sorunları, Beklentileri ve Önerileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(3), 1743-1765

Salend, S. J. (2008). Determining appropriate testing accommodations: Complying with NCLB and IDEIA. *Teaching Exceptional Children*, 40(4), 14.

Şahin, Ş. ve Baturay, M. H. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin internet kavramına ilişkin algılarının değerlendirilmesi: bir metafor analizi çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (1),177-192.

Taşdemir, M., ve Taşdemir, A. (2011). Teachers' metaphors on K-8 curriculum in Turkey. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya-Turkey.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.